

Tematické okruhy ke státním závěrečným zkouškám bakalářského studia (od jara 2020)

Celkem bude student odpovídat na tři otázky, jednu z každého okruhu. Komise vybere jedno libovolné téma (1-15) z každého ze tří okruhů a konkretizuje zadání otázky.

Na písemnou přípravu má student cca 30 minut.

Okruh I.:

1. Místo Logu v antické filosofii.
2. Jádru boje racionalismu a empirismu v novověké filosofii.
3. Dynamické projekty v dějinách evropské filosofie od antiky po novověk (srovnání Hérakleitos, Leibniz, Hegel).
4. Autoři a směry moderní filosofie 19. století (voluntarismus, hermeneutika – Dilthey, pozitivismus, vitalismus, marxismus).
5. Autoři a směry filosofie 1. poloviny 20. století (pragmatismus, existencialismus, fenomenologie, základní témata novopozitivismu a analytické filosofie).
6. Neopragmatismus, hermeneutika - Gadamer, postmoderní filosofie.
7. Dějiny etiky ve starověku.
8. Dějiny etiky ve středověku po osvícenství.
9. Dějiny etiky v 19. století.
10. Dějiny etiky v 20. století.
11. Abrahámovská náboženství (a mytická sumersko-akkadská tradice)
12. Náboženství v Asii, Americe, Africe a Austrálii
13. Pojem a funkce kultury, oblasti kulturního života, funkce umění, dějiny kultury v systému vzdělávání.
14. Charakteristika, porovnání a význam románské, gotické, renesanční a barokní (rokokové) kultury.
15. Charakteristika, porovnání a význam klasicismu (empíru), romantismu (realismu) a vybraných moderních kulturních směrů.

Okruh II.:

1. Stát (vznik, znaky, funkce vnitřní a vnější). Formy státu a formy vlády. Politická moc. Politický systém. Státní správa a samospráva. Politické strany, hnutí a koalice.
2. Ústava ČR. Legislativa. Exekutiva. Kontrola politické moci. Volby a volební systémy. Volební systém ČR.
3. Přirozená práva člověka. Lidská práva a jejich ochrana na celosvětové a regionální úrovni (charakteristika LP, instituce, dokumenty, ...).
4. Historie evropské integrace (od ESUO k Lisabonské smlouvě); institucionální struktura a principy fungování EU; ČR a EU; brexit; vnější vztahy EU (Afrika, Amerika, Asie...).
5. Teorie demokracie v dějinách politických teorií (Platon, Aristoteles, Alexis de Tocqueville, R. Dahl, S. Huntington, F. Fukuyama, F. Zakaria, J. Habermas; T.G.Masaryk, E. Beneš, J. Pehe).
6. 6) Politické ideologie a jejich vývoj od 17. století do počátku 21. století: liberalismus; konzervatismus; socialismus; anarchismus; fašismus a nacismus; feminismus.
7. Člověk, svoboda, společnost a stát v teoriích liberalismu (J. Locke, F. A. Hayek, F. Fukuyama, R. Dahl, J. Rawls, R. Nozick), v interpretaci existencionalistů (J. P. Sartre, K. Jaspers) a v dílech křesťanských teoretiků (J. Maritain, H. Küng)
8. Od teorie elit (N. Machiavelli, V. Pareto, A. Schumpeter) k totalitarismu (K. Popper, H. Arendtová, R. Aron, G. Sartori).
9. Globalizace, nový světový řád a demokracie (Z. Bauman, U. Beck, N. Chomsky, C. Crouch).
10. Peníze, banky a bankovní systém, finanční produkty.
11. Monetární politika ČR.
12. Fiskální politika ČR.
13. Přínos představitelů/směrů z dějin ekonomického myšlení pro ekonomickou teorii před vznikem klasické politické ekonomie (antické Řecko, Řím, scholastikové, merkantilisté, fyziokraté).
14. Přínos představitelů/směrů z dějin ekonomického myšlení pro ekonomickou teorii (klasická politická ekonomie a neoklasické školy).
15. Přínos představitelů/směrů z dějin ekonomického myšlení pro ekonomickou teorii (německá historická škola, keynesiánství, neokeynesiánství, postkeynesiánství, vybrané socialistické teorie).

Okruh III.:

1. Charakteristika předmoderní (tradiční) a moderní společnosti pohledem (klasické) sociologie – hlavní rozdíly v podstatě obou typů společností (Durkheim, Giddens).
2. Společenská moc – koncepce panství a zdroje autority, formy sociální kontroly, normy, sankce (Weber, Foucault).
3. Socializace, sociální status a sociální role.
4. Kultura, etnikum, národ, národní stát.
5. Sociální reprodukce, stratifikace a nerovnost ve společnosti (mj. Beck).
6. Teorie kapitálů, symbolické násilí, habitus (Pierre Bourdieu).
7. Rodina, její proměny a funkce.
8. Vzdělávací systém, jeho manifestní a latentní funkce.
9. Environmentální etika a filosofie (čeští i zahraniční představitelé).
10. Pojmy ekosystém, biosféra, technosféra.
11. Evoluce antropogenních vlivů na prostředí (od pravěku po současnost).
12. Občanská výchova za I. ČSR (východiska, cíle, osnovy, metodika, Jan Uher a občanská výchova).
13. Občanská výchova po roce 1989 (koncept tzv. etické antropologie a jeho komparace s konceptem „globální výchovy“, Vzdělávací program základní škola).
14. Současné pojetí občanského vzdělávání v ČR (Delorovy pilíře, vymezení, klíčové kompetence, vzdělávací oblast, obor, tematické okruhy – RVP).
15. Pojetí výukových cílů na příkladu občanské výchovy (kognitivní taxonomie a afektivní taxonomie, vztahy mezi výukovými cíli, formulace, SMART).